

Segédanyag az ASz és az MKI közös nyelvjárási pályázataihoz

Kedves Pályázó(k)!

A következőkben a pályázat kiírói némi gyakorlati segítséget szeretnének nyújtani annak érdekében, hogy a beküldendő pályamunkák minél jobban megőrizhessék a gyűjtött/alkotott szöveg(ek) nyelvjárási jellegét.

Az a. és a b. pályázati téma esetében (ha utóbbi lejegyzett anyagot tartalmaz):

Amint a pályázat szövegében is jeleztük, egyáltalán nem elvárás, hogy bármely tájnyelvi szöveg tudományos hanglejegyzéssel készüljön, pusztán csak annyit kérünk, hogy bátran jelölje minden pályázó az általa nyelvjárási gondolt összes kiejtés- és nyelvtanbeli sajátosságot (a maga, ám lehetőleg következetes módján). Más szóval: *törekedjünk arra, hogy a helyi nyelvváltozat zamata a beküldendő pályamunkában is megőrződjék!* Mintaszövegeink legfeljebb ebben a következetességben próbálnak példát mutatni, nem tekintendők egyetlen nyelvjárás-áltózat esetében sem etalonnak.

A b. pályázati téma esetében (ha digitális hangfelvételt tartalmaz):

A legkönnyebb dolga lejegyzési szempontból természetesen azoknak van, akik a b. pályázati témán belül a digitális hangfájl beküldési módot választják. Ebben az esetben arra kell vigyázni, hogy a hangfelvétel külső zajoktól lehetőleg mentes, jó (az adott eszközön legjobb) minőségű digitális felvétel legyen. A felvétel készülhet diktafonnal vagy okostelefonnal. Az óriásfájlok beküldését ingyenes fájlmegosztókon (pl. mammutmail) keresztül egyszerűen meg lehet oldani a kiírásban is megadott címre: [toth.zsolt@mki.gov.hu.](mailto:toth.zsolt@mki.gov.hu))

Melléklet: néhány tájnyelvi példa a Kárpát-medencéből, valóban csak illusztratív példának, szó sincs nyelvjárási teljességről!!!

Nyelvjárási mintaszövegek

Nyugat-dunántúli tájnyelvi példa

Em'most ollan mese, ami nem a gyerékkoromba törtint, de törtinhetett vuóna.

Vuót a kertüngbe mindénfiélé gyümüőcs, sok uóma, még meggy, mēk sziva. Az uómafák közü ja zēggyik jonatán vuót. Asztat szerettem a legjobban. Ollan sziép kis gusztuzsozs vuót, kerek, piros, a fáját minha telepöttyösztik vuóna. Ropogodd az embēr fogai közödd, ahogy beleharapott. Má aki bele tudott harapnyi. Merhogy as'sē sikerūt mindēnkinek.

Ágy'gyütt ēccēr a szomsziéd öregasszon, ēk'kicsit trécsūnyi. Szerettēk, mer bár ēccērū asszon vuót, ollan juó mondásokat tudott, hot'tanútt embērēk sē külömbeket. Átunk a jonatánfa mellett, osztá mondom nekijjē, vėgyēm'má ēggy uómát a fáru. Rám niézētt, osztá aszonta, jaj, igazgatuó ur, ién nem tom hunnaj szēttē, de mindiég isz'szuólitott, jaj, igazgatuó úr, állami fogakka asztat nem lehet mēgēnni. Íh'hát ēggye több uóma maratt a fán. A mama szájába még a zállami fogsor.

Palóc nyelvjárási tájnyelvi példa

Á két nāgyobb lyāny elévēszi ā mágā koszorójāt, mādārāt, ā koszoró el vót szārādvā, ā mādār mēg bāggyāszkodott, mājđ fēlfordút. Á Zsādā koszorójā olyan friss vót, kívānāt vót rānéznyi, ā mādārā mēđ dānolt, repkēdētt, nem vót ānnāk sēm̄mi bājā sē.

Mēnnek be āz āpjokho. Āz mēllättā mingyā, kik itteng ā ludāsok. Á két nāgyobbāt mēffogättā, kivégeztette, Zsādāē mēg elgyött ā mágā kirāfiā, elvette, csāptāk olyan lāgzit, hogy olyāt mēg āz öregāpām sē lātott.

Mēm most is ēnek, hā mēn nem hāltāk.

Dél-alföldi tájnyelvi példa

Mihánt úgy áll, hogy kirajzóták a szűrűnek a hejet, azon iparkodott az embör, hogy minél hamarabb betakarítsa a búzát osztagba. Nēm vót cséplógép, főraktuk a búzát a kocsira és bevittük. Csinātunk hajsűrűt: lēnyestük a fődet, locsótuk, és lēdöngöttük, hogy kemén lögyön, hogy a búza nē mönjön bele a fődbe. És akkó beterítottük, és rāmöntünk a kocsiva; ēggy embör bēnt át a szűrűnek a közepin és hajtotta a lovakat.

Tisza–Körös-vidéki tájnyelvi példa

Mikor osztán mán úgy gondolták, hogy jounak lássák egymást egymásnak – mán a jány a fījút, a fījú mēg a jánt –, akkor elhitta a szülejit, az idēsapját, idēsanyját a

fijú, és akkor megkírette a jánt. Aztán akkor ott a jánnak a szüleji ék kis sütemínt, ék kis bort készítették, megkínáták, elbeszígettek. Megkírték a jánt, hogy hát a fijoknak szeretnék, hogy ha egymást jaónak lássák, akkor legyenek egymáséi. Így ment a jánkéírís.